

Opetus- ja kulttuuriministeriö

14.5.2010

Opetusministeriön tilintarkastuskertomus vuodelta 2009

Valtiontalouden tarkastusvirasto antaa opetusministeriön tilintarkastuksesta varainhoitovuodelta 2009 tämän tilintarkastuskertomuksen.

Tarkastus on suoritettu tarkastusviraston tilintarkastusohjeen mukaisesti, ja se on kohdistunut valtion talousarviosta annetun asetuksen 63 §:n tarkoittamaan tilinpäätökseen, tilinpäätöstietojen perustana olevaan kirjanpitoon ja tuloksellisuuden laskentatoimeen, sisäiseen valvontaan sekä talousarvion ja sitä koskevien keskeisten säännösten noudattamiseen.

Tarkastuksen on suorittanut johtava tilintarkastaja, JHTT Harri Myllyoja, ja sitä on valvonut tilintarkastuspäällikkö, JHTT Jaakko Eskola.

Budjetointimenettelyt

Momenttien 29.80.52 (Veikkauksen ja raha-arpajaisten voittovarot taiteen edistämiseen, arviomääräraha) ja 29.90.50 (Veikkauksen ja raha-arpajaisten voittovarot urheilun ja liikuntakasvatukseen edistämiseen, arviomääräraha) määrärahoista osa on budjetoitu maksuperusteella. Valtion talousarvion tilijaottelussa molemmat momentit on jaettu useisiin alajaotteluihin. Tilijaottelun perusteella ei ole mahdollista saada selvyyttä siitä, mitkä jaotteluista sisältävät momentin perustelujen mukaisia maksuperusteisesti budjetoituja määrärahoja. Momenttien määrärahojen budjetointia ja tilijaottelua on syytä selkiyttää niin, että maksuperusteisesti budjetoidut määrärahat ovat selkeästi erotettavissa momenteille muulla perusteella budjetoiduista määrärahoista.

Tilinpäätös

Tilinpäätöslaskelmat ja liitetiedot

Tilinpäätöslaskelmien sisältöä ja esittämistapaa sekä niiden perustana olevaa kirjanpitoa on tarkastettu riittävässä laajuudessa sen selvittämiseksi, onko tilinpäätöslaskelmat ja liitetiedot laadittu olennaisilta osin oikein.

VALTIONTALOUDEN TARKASTUSVIRASTO

Talousarvion toteutumalaskelman sisältyvän arviomäärärahan lisäjaottelun määräraha on ylitetty kohdassa 29.10.30.11 (Rahoituslain 43 § mukaiset avustukset saamenkieliseen ja saamen kielen opetukseen EK enintään, ylitys 184 582,00 euroa). Eduskunnan päättämää erää ei saa arviomäärärahanakaan budjetoidulla momentilla ylittää.

Momentille 29.01.21. (Kansainvälinen yhteistyö, siirtomääräraha 2 v) on kirjattu talousarvion vastaisesti tuloja 2 398,29 euroa. Opetus- ja kulttuuriministeriön tulee peruuttaa vuodelle 2010 siirretystä määrärahasta vastaava määrä.

Talousarvion toteutumalaskelma on muilta osin laadittu säännösten mukaisesti. Tase-erittelyt eivät varmenna taseen oikeellisuutta valtion talousarviosta annetun asetuksen 64 §:n edellyttämällä tavalla, minkä vuoksi taseen oikeellisuudesta ei kokonaisuutena voitu varmistua.

Tilinpäätöslaskelmat on muilta osin laadittu säännösten mukaisesti.

Liitteessä 7 (Kansallis- ja käyttöomaisuuden sekä muiden pitkävaikutteisten menojen poistot) esitettyjen tietojen osalta ei tasejatkuvuudesta voitu kaikilta osin varmistua. Tilinpäätöslaskelmien liitteenä esitettävät tiedot on muilta osin esitetty valtion talousarviosta annetun asetuksen edellyttämällä tavalla.

Tilinpäätösanalyysi on esitetty valtion talousarviosta annetun asetuksen mukaisesti.

Tuloksellisuuden kuvaus

Toiminnallista tehokkuutta koskevien tietojen sisältöä ja esittämistapaa ja niiden perustana olevaa laskentatointia on tarkastettu riittävässä laajuudessa sen selvittämiseksi, sisältääkö tuloksellisuuden kuvaus olennaisilta osin oikeat ja riittävät tiedot.

Tuotosta ja laadunhallintaa koskevien tietojen osalta on tarkastettu, onko suoritteiden määrästä ja julkishyödykkeistä esitetty olennaisilta osin riittävät tiedot.

Toiminnallista tehokkuutta kuvaavina tietoina on esitetty ministeriön ja siihen kuuluvien virastojen tiedot sisältävät maksullisen toiminnan ja yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelmat sekä ministeriön oman toiminnan kustannustiedot jaoteltuna politiikka-alueittain ja prosesseittain sekä henkilötyövuosien kohdistuminen prosesseille.

Maksullisen toiminnan tuotot olivat kustannusvastaavuuslaskelman mukaan noin 9,9 miljoonaa euroa ja yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot noin 3,7 miljoonaa euroa.

Maksullisesta toiminnasta ja opetus- ja kulttuuriministeriön omasta toiminnasta esitettyjä toiminnallista tehokkuutta koskevia tietoja voidaan pitää oikeina ja riittävinä.

Koska opetusministeriön muodostamaan kirjanpitoyksikkökokonaisuuteen kuuluvien virastojen taloudellisuutta ja tuottavuutta kuvaavia tietoja ei ole esi-

tetty ja yhteisrahoitteisesta toiminnasta esitetystä kustannusvastaavuuslaskelmasta puuttuu tuloja, ei toiminnallisesta tehokkuudesta esitettyjä tietoja kokonaisuutena voida pitää oikeina ja riittävinä.

Tuotoksesta ja laadunhallinnasta esitettyjä toimintaa tai toiminnan kehittämistä koskeville toimenpiteille asetettujen tulostavoitteiden toteutumatietoja sekä eräitä määrällisiä suoritustietoja ja niihin liittyviä vertailutietoja voidaan pitää riittävinä.

Sisäinen valvonta

Sisäistä valvontaa on arvioitu riskianalyyssissä ja tarkastettu kirjanpidon, valtuuskirjanpidon ja tuloksellisuuden laskentatoimen tarkastuksen yhteydessä sekä harkinnanvaraisten valtionavustusten sisäisen valvonnan tarkastuksessa.

Kirjanpidon tarkastuksessa on tullut esiin kirjanpidon järjestämistä ja hoitamista sekä tilinpäätöksen laadintaa koskevia puutteita, joiden johdosta ministeriön kirjanpitoa ei ole kaikilta osin hoidettu valtion talousarviosta annetun lain 14 §:n tarkoittaman hyvän kirjanpitotavan edellyttämällä tavalla.

Taloussäännön ajantasaisuuteen tulee kiinnittää huomiota.

Harkinnanvaraisten valtionavustusten sisäisessä valvonnassa tuli esiin joitakin puutteita, joiden suhteen opetus- ja kulttuuriministeriön on syytä ryhtyä toimenpiteisiin.

Ministeriön tulee jatkuvasti kiinnittää erityistä huomiota valtionosuuksien sisäiseen valvontaan.

Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuman sisältöön on syytä kiinnittää huomiota.

Talousarvion ja sitä koskevien keskeisten säännösten noudattaminen

Tarkastuksen perusteella voidaan lausua, että talousarviota ja sitä koskevia keskeisiä säännöksiä on noudatettu lukuun momentille 29.10.30. (Valtionosuus- ja avustus yleissivistävän koulutuksen käyttökustannuksiin, arviomääräraha) sisältyvän eduskunnan päättämän erän ylittämistä (184 582 euroa) ja tulojen (2 398,29 euroa) kirjaamista talousarvion vastaisesti momentille 29.01.21 (Kansainvälinen yhteistyö, siirtomääräraha 2 v) sekä kirjanpidon hoitamista valtion talousarviosta annetun lain 14 §:n tarkoittaman hyvän kirjanpitotavan mukaisesti.

Ilmoitusvelvollisuus Valtiontalouden tarkastusvirastolle

Valtiontalouden tarkastusvirastosta annetun lain 5 §:n 1 momenttiin perustuen opetus- ja kulttuuriministeriö tulee ilmoittaa tarkastusvirastolle 27.8.2010 men-

nessä, mihin toimenpiteisiin se on ryhtynyt hyvän kirjanpitotavan vastaisten menettelyjen sekä sisäisen valvonnan puutteiden johdosta.

Ylijohtaja

Marjatta Kimmonen

Johtava tilintarkastaja

Harri Myllyoja

TIEDOKSI

Eduskunnan tarkastusvaliokunta
Valtiovarainministeriö
Valtiovarain controller -toiminto
Opetus- ja kulttuuriministeriön kirjaamo
Opetus- ja kulttuuriministeriön kansliapäällikkö
Valtiokonttori